МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА
Кафедра майстерності актора

МАРГАРИТИ КОЛІСНИК

ТВОРЧИЙ ПРОЄКТ: ЗАХИСТ СЦЕНІЧНОГО ОБРАЗУ ДОННИ АННИ У ДИПЛОМНІЙ ВИСТАВІ ЗА П'ЄСОЮ ЛЕСІ УКРАЇНКИ «КАМІННИЙ ГОСПОДАР»

спеціальність 026 Сценічне мистецтво
галузь знать 02 Культура і мистецтво

Подається на здобуття освітньої кваліфікації бакалавр сценічного мистецтва

Пояснювальна записка до творчого проєкту містить результати власних досліджень, авторські творчі акторські розробки та практичні напрацювання здобувачки. Використання ідей, наукових результатів і текстів інших авторів здійснюється з обов'язковим посиланням на відповідні джерела. Усі матеріали подані з дотриманням принципів академічної доброчесності.

_____Маргарита Колісник

Творчий керівник: Борис Ігор Олександрович, заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри майстерності актора ХДАК.

_____

Дата захисту_____

Національна шкала_____

Кількість балів_____оцінка ECTS_____

Харків –2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....3
РОЗДІЛ 1 ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО ДЖЕРЕЛА..5
1.1. Біографія та творчий шлях авторки Лесі Українки.....5
1.2. Історія написання та особливості художнього втілення драматичної поеми «Камінний господар».....7
1.3. Розбір основних подій п'єси згідно розвитку сюжету.....9
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА РОБОТИ НАД СЦЕНІЧНИМ ОБРАЗОМ.....13
2.1. Характеристика та аналіз Дони Анни: психологічний портрет та мотивації.13
2.2. Образ Дони Анни та його взаємовідносини з іншими персонажами.....17
2.3. Грим у ролі духа який грає Донну Анну.....21
2.4. І-Гральний театр і положення актора в ньому.....22
РОЗДІЛ 3 СЦЕНІЧНЕ ВТІЛЕННЯ ОБРАЗУ ДОННИ АННИ.....26
3.1 Використання виразних засобів для становлення сценічного образу (голосова й пластична характеристики, темпоритм ролі, мізансценування).....26
3.2 Зовнішня складова образу героїні.....27
ВИСНОВКИ.....29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....31
ДОДАТКИ.....32

ВСТУП

Життя і творчість Лесі Українки припадає на кінець XIX, початок XX сторіччя. Леся Українка була видатним українським митцем вона ввела у літературу філософські, історичні і світові сюжети.

У творі « Кам'яний господар » вона підняла важливі теми для того часу а саме:

1. Роль жінки у суспільстві.

2. Проблему Дон Жуанства яка носить масовий характер.

3. І, нарешті, складні взаємовідносини персонажів, які розкриваються в повній мірі, коли з'являється Дон Жуан.

Варто зазначити й те, що авторка не створювала жодного «абсолютного» образу – кожен персонаж твору був наділений як позитивними, так і негативними рисами що надавало їм життєвості.

Найбільш влучно авторка написала образ Дон Жуана який наділений такими типовими для нього рисами як:

1. Хитрість.

2. Спокусливість.

3. Найбільш вразливе вміння розуміти кожну жінку, так як її ніхто не зрозуміє через що і приваблює до себе жінок.

Герої п'єси змальовані доволі тонко, що допомагає розкрити психологічні сторони персонажів.

В Анни – це прагнення влади і водночас прагнення того хто по справжньому її зрозуміє.

Оскільки шлюб з Командором це розрахунок, а їй потрібен хтось, хто буде її кохати.

Долорес же є протилежною особистістю вона готова вірно кохати і не просити нічого взамін у Дон Жуана.

Актуальність п’єси «Камінний господар» полягає в тому що і по сьогоднішній день ми бачимо таких Дон Жуанів у суспільстві, а саме літературне джерело здатне повною мірою розкрити нагальні потреби. Ці потреби пов’язані з питанням моралі, кохання, і взаємовідносин у суспільстві. **Актуальність персонажу Донни Анни** полягає в тому що Анна як і кожна жінка мріє про кохання і саме союз з Дон Жуаном здавався їй правильним шляхом до цієї мрії.

Мета: створити і втілити сценічний образ Дони Анни, дослідити її характер та поведінку персонажу, оволодіти навичками сценічного перевтілення.

І задля цієї мети були сформульовані наступні завдання:

1.Дослідити біографію та творчий шлях авторки п’єси.

2.Розглянути історію написання та особливості постановок п’єси «Камінний господар».

3.Розібрати основні події твору згідно розвитку сюжету.

4.Проаналізувати образ Дони Анни зробити психологічний портрет героїні та визначити мотивації її вчинків.

5.Дослідити взаємовідносини Дони Анни з іншими персонажами п’єси.

6.Відібрати і застосувати на практиці найбільш виразні зовнішні засоби при сценічному втіленні.

7.Створити та практично втілити сценічний образ.

РОЗДІЛ 1
ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО ДЖЕРЕЛА

1.1. Біографія та творчий шлях Лесі Українки

Леся Українка (справжнє ім'я Лариса Петрівна Косач) народилася 25 лютого 1871 року в місті Новограді – Волинському. Мати – Олена Пчілка. Батько – високоосвічений поміщик, дядько – Михайло Драгоманов.

У будинку Косачів часто збиралися письменники, художники, музиканти, влаштовувалися вечори і домашні концерти.

Леся вчилася у приватних вчителів у 6 років почала вчитися вишивати.

1881 рік став початком захворювання на туберкульоз. Тяжко хвора Леся вивчає класичні мови (грецьку і латинську). Восени 1883 року Лесі зроблено операцію на лівій руці, видалили кістки, уражені туберкульозом.

У грудні Леся повертається з Києва до Колодяжного, стан здоров'я поліпшується з допомогою матері Леся вивчає французьку і німецьку мови.

Починаючи з 1884 року Леся активно пише вірші. «Конвалія», «Сафо», «Літо краснеє минуло» і публікує їх у часописі «Зоря». Саме цього року з'явився псевдонім Леся Українка.

1885 року у Львові вийшла збірка її перекладів творів Миколи Гоголя (виготовлена нею спільно з братом Михайлом).

Побувавши 1891 в Галичині, а пізніше й на Буковині, Леся Українка познайомилась з багатьма визначними діячами західної України (І. Франком, М. Павликом, О. Кобилянською, і т.д.).

1894 рік – навчання в художній школі М. І. Мурашка в Києві. У травні поетеса вирушає за кордон до дядька М. Драгоманова. Вимушені потребою лікування подорожі до Німеччини, Австро-Угорщини, Італії, Єгипту, кількаразове перебування на Кавказі, в Криму збагатилось її враження та сприяло розширенню кругозору письменниці.

1902 рік поетеса провела на лікуванні в Сан -Ремо (Італія), живе в Одесі, Києві. У Чернівцях вийшла її збірка поезії «Відгуки».

1903 драматична поема «Вавілонський полон», вірш «Дім».

1904 – 1905 рр – поезія «Дочка Ієфая», «Напис в руїні».

Друге видання збірки «На крилах пісень», «Осіння казка», «Пісні з кладовища» і т.д.

На початку березня 1907 року Леся Українка переїжджає з Колодяжного до Києва.

7 серпня 1907 року Леся Українка та Климент Квітка офіційно оформили шлюб у церкві, живуть у Криму.

Поетеса завершує драматичну поему «Кассандра». Жандармами вчинено обшук на квартирі Косачів, конфісковано 121 книжку. Л. Українку разом із сестрою Ольгою заарештовано.

Леся Українка перебувала під негласним наглядом поліції через її участь у діяльності літературного гуртка «Плеяда».

Та перекладацьку діяльність що вважалася «неблагонадійною». Протримавши ніч сестер у в’язниці обох відпустили.

Після арешту продовжила лікування.

У 1908 році Леся Українка перебувала в Ялті, Києві, Одесі, Євпаторії, Батумі, Тбілісі.

Їздила до Берліна на консультацію з професором щодо операції на нирках.

Останні роки життя Л. Косач – Квітки пройшли в подорожах на лікуванні до Єгипту й на Кавказ.

Померла 1 серпня 1913 року в Сурамі у віці 42 років.

Похована в Києві на Байковому кладовищі.

Попри важку хворобу (туберкульоз кісток), вона стала символом незламності:

- «І я буду крізь сльози сміятись»

«Contra spem spero»

Стійкість духу, національна свобода, кохання всім цим просочені її твори.

6 січня 1881 року Леся в Луцьку пішла на річку подивитися як святять воду і в неї дуже померзли ноги. Скоро по тому вона заслабла….

Лікарі виявили в неї туберкульоз кісток, але це не завадило Лесі жартувати із своєї хвороби і відноситись до неї скептично. Можливо через це світ побачив стільки шедеврів.

Отже, життєвий і творчий шлях Лесі Українки – це справжній приклад незламності і внутрішньої опори яка була в людині.

Авторка зробила великий внесок у розвиток літератури 19 – початку 20 сторіччя.

1.2 Історія написання та особливості художнього втілення п'єси «Камінний господар»

Світ побачив п'єсу «Камінний господар» у 1912 році на курорті в Кутаїсі (Грузії).

Вона (Леся Українка) мала слабке здоров'я, але попри це, працювала над твором з неймовірною пристрастю. П'єса є переосмисленням європейської традиції легенди про Дон Жуана.

Тема: Протистояння між прагненням абсолютної свободи (Дон Жуан) та жорстокою владою над людьми (Донна Анна).

Головна ідея:

Влада може бути не менш згубною пристрастю, ніж кохання чи жага насолод. Справжній « Камінний господар » - це не статуя командора, а людина, яка прагне панувати над іншими.

Зазвичай у класичних версіях історії Дон Жуана саме статуя Командора карає героя за його гріхи. Але у Лесі Українки це Анна стала тією « кам'яною » фігурою, яка підкорює навіть волелюбного Дон Жуана.

Дон Жуан – людина яка прагне свободи але при цьому наділена рисами звабника.

Водночас він романтик і бунтар, який мріє жити без зобов'язань та обмежень.

Донна Анна – владна жінка, що прагне контролювати всіх навколо. Вона перетворює шлюб на гру престижу, а кохання – на знаряддя влади.

Долорес – тендітна й самовіддана жінка, яка кохає Дон Жуана та жертвує собою заради нього. Вона – символ справжньої, глибокої любові.

Командор Дон Гонзаго – не жорстокий месник, як у класичних версіях, а скоріше людина як символ:

Сильний, могутній, непохитний.

Сганарель – комічний персонаж, слуга Дон Жуана, який виконує роль «дзеркала » для господаря, саркастично коментуючи його вчинки.

Нажаль перша постановка п'єси не сталася при житті поетеси. Вона вважалася складною для тогочасної сцени.

Її перші визначні постановки з'явилися лише у радянській період, зокрема знаковою вважається вистава у Києві (кінець 1930 – 1940)

В Київському державному драматичному театрі ім. Івана Франка у 1936 році режисер – Гнат Юра.

1950 – початок активного повернення на сцену виставу ставить Харківський український драматичний театр ім. Т.Г. Шевченка.

У 1960 – виставу ставить Київський державний академічний український драматичний театр ім. І. Франка – знакова постановка цього періоду, де роль Дон Жуана виконував Микола Світличний або Дмитро Степовий а Долорес – Наталія Ужвій.

У 1970 роках виставу ставили одразу 2 театри.

Київський театр ім. І. Франка і Одеський український музично-драматичний театр.

Фільм виробництва Укртелефільм з екранізації п'єси

« Камінний господар » був знятий у 1971 році Мирославом Джинджиристим.

Де роль Долорес виконала Ада Роговцева, Богдан Ступка – Дон Жуана що зробило твір популярним.

Таким чином, розглянуті приклади постановок в театрі і у кіно сприяли більш детальному ознайомленню із практичним втіленням п'єси. У 1980 п'єсу продовжують ставити провідні українські театри, але змінюється акцент, режисери відходять від Класичного стилю 30-50 років. З'являється глибше психологічне прочитання персонажів, підсилюється тема влади, вибору, і відповідальності.

Театри – Національний академічний драматичний театр ім. Івана Франка, і Київський театр драми і комедії на Лівому березі Дніпра.

1990 роки театри починають читати « Каміного господаря » як екзистенційну драму. У центрі – самотність людини, свобода і ціна вибору.

Театри які ставили – Львів Національний академічний український драматичний театр ім. Марії Заньковецької один із найстаріших театрів де українська класика, зокрема Леся Українка була важливою частиною репертуару. Харківський український драматичний театр ім. Т. Шевченка театр із потужною історією де в 80-90 роках знову зверталися до філософської драматургії.

1.3 Розбір основних подій п'єси згідно розвитку сюжету

П'єса « Камінний господар » має послідовний хронологічний виклад подій. Експозицією твору є те що, події відбуваються на кладовище в Севільї де є 2 подруги Донна Анна і Долорес Іспанія 17 століття, обидві прийшли на кладовище тільки Долорес стоїть на колінах коло однієї могили де поховані її батьки. Під час розмови виявляється що у Долорес є наречений і звати його Дон Жуан. Потім на кладовищі з'являється і сам Дон Жуан який переховується після своїх пригод.

Зав'язкою стає зустріч Дон Жуана з Донною Анною саме із цього виникає конфлікт між Долорес і Донною Анною, і нове кохання Дон Жуана.

Розвиток дії Дон Жуан все більше захоплюється Донною Анною тому з’являється на балу на який його запросила Донна Анна у 2 картині на честь заручин з Командором. Командор залишається невдоволений таким розвитком подій через що з’являється їх перший конфлікт з Дон Жуаном.

- « Вам до сподоби пісня Донна Анна» - ?сторінка 21
- « А вам »?сторінка 21
- « Мені зовсім не до сподоби »
- « Я вам не догодив сеньйоре? Шкода.

Я думав, що зарученим то саме і слід почути пісню про кохання ».

- « В тій вашій пісні приспів недоречний ».

У 3 сцені стається розмова між Долорес і Дон Жуаном в якій він дізнається що Долорес заплатила тілом щоб здобути булу і папери які пробачають Дон Жуана. Після цього дівчина йде у монастир.

Кульмінацією у творі стає напружений момент між Камінним Командором і Дон Жуаном. Перед цим Дон Жуан вбиває Командора шпагою у оселі командора і Донни Анни в Мадриді. Після цього Донна Анна викреслює Дон Жуана із свого життя але дає йому змогу втекти непоміченим.

У 5 дії саме і відбувається кульмінація між Дон Жуаном і Командором.

Донна Анна зустрічається «раптово « з Дон Жуаном на кладовищі.

Під час розмови виявляється що Донна Анна тримає траур по Командору в той час як Дон Жуан палає коханням до неї.

« Бо хто ж примушує мене годинами блукать по кладовищі, вас виглядаючи ? І лиш на теє, щоб я мав щастя бачити, як ви під охороною дуеньї тута читаєте нещирі молитви на гробі незабутнього… » сторінка 59.

« Стривайте ніхто вас не примушує – се перше, а друге – молитви мої правдиві, бо сталось я, хоч і мимоволі причиною до смерті чоловіка, що поважав мене й любив »сторінка 60.

Потім на кладовищі з’являється Донна Консепсейон з дівчинкою та дуеньєю.

Але потім Донна Анна вбачає у Дон Жуані можливість утвердити свою владу і нове життя тобто вона бачить людину сильної волі яка може допомогти зайняти їй високе становище тому кличе його собі додому.

З її боку це навіть перемога над минулим, дім належав Командорові її покійному чоловікові отже коли Дон Жуан туди приходить це означає перемогу Донни Анни над старим порядком і бажання почати нове життя із Дон Жуаном.

І нарешті підходячи до Кульмінації можна сказати

що Дон Жуан радіє остаточній перемозі над Командором і його нового статусу у житті Анни.

Там же на кладовищі з'являється Сганарель і каже:

- « Що ж, можна поздоровити вас пане ? Запросини дістали на вечерю? Та ви щось мов нераді….

Се то правда, в тім домі їсти ….Ще там почастують з начиння того пана» сторінка 66.

На що Дон Жуан відповідає:

- « Ну, так й що »?

- « Та те, що якби сей сеньйор знайшовся там завтра при столі супроти вас, то …..»

- « Ти гадаєш, може б я злякався ?

Так я ж із ним стрівався вже не раз »

- « Та що. Мертвяк страшніший від живого для християнина »

- « Тільки не для мене »

Тим самим остаточно кажучи про свою перемогу.

Але Сганарель каже що треба сповістити господаря дому про прихід до Донни Анни.

Сганарель сповіщає статую, на що статуя йому відповідає:

- « Приходь, я жду ».

Розв'язкою стає загибель Дон Жуана коли Камінна статуя Командора карає його. А саме:

Із свічада вирізняється постать Командора, така як на пам’ятнику тільки без меча й патериці, виступає з рами, іде важкою камінною походою просто до Дон Жуана. Анна кидається меж Дон Жуаном і Командором. Командор лівицею становить Донну Анну на коліна, а правицю кладе на серце Дон Жуанові. Дон Жуан застигає, поражений смертельним остовпінням. Донна Анна скрикує і падає ницьма додолу, до ніг Командорові.

Командор карає Дон Жуана за те, що Дон Жуан повністю підкорився чарам Анни і скам’янів під її натиском.

Командор – це не просто « привид» а символ долі, вища справедливість, суд від якого не втекти.

Анна втілює свою мрію про трон через Дон Жуана, по суті вона заставляє його прийняти Командорство. Тепер він має стати новим Командором, стати тим хто здобуде їй трон Іспанії. Але разом з троном він здобуває всі кам’яні риси Командора.

І саме тоді коли він переступає через себе, коли він бачить кров на Командорському плащі але одягає його, саме тоді він стає справжнім Командором тим ким він ніколи не хотів стати. Останні слова Жуана:

- « Де я ? Мене нема…. Се він … Він Камінний ».

Леся Українка створюючи останній фантастичний епізод показує падіння моральних принципів що і призводить до загибелі Дон Жуана.

РОЗДІЛ 2
МЕТОДИКА РОБОТИ НАД СЦЕНІЧНИМ ОБРАЗОМ

2.1. Характеристика та аналіз Дони Анни: психологічний портрет та мотивації

Працюючи виставою « Камінний господар » ми відійшли від оригінального твору написаного над Лесею Українкою як жанр драматична поема і створили свій варіант втілення за мотивами драматургічного твору.

А саме:

Епічна карнавальна поема.

Епічна поема – це жанр який з'являється у нашій виставі, роблячи своєрідний карнавал на сцені що дає змогу виконавцям ролей відчути карнавальну атмосферу.

На нашому кладовищі спочатку з'являються духи які є головними героями цього кладовища. Із року в рік в один і той самий час вони прокидаються, а саме в північ, коли стрілки годинника наближаються до цього часу з'являються давно померлі духи цього кладовища. Вони неприкаяні душі які знаходяться у цьому під просторі. І серед них є навіть і сама драматургиня для якої вони грають виставу. У першій частині цієї вистави у першій дії померлі кидали череп мерця, ймовірніше всього Жуана і саме в руках Долорес він починав пекти. І саме із цих давніх образ із примісю болі і починалася перша картина, яку вела Долорес.

У пізнішій редакції в нас з'являвся момент впізнання Долорес Анну яка і принесла їй стільки проблем у житті. Як не дивно Анна нічого не пам'ятала. І тільки в процесі розмови вона згадувала своє минуле життя.

Якщо казати про образ Донни Анни то:

Образ Донни Анни дуже глибокий і складний. Це головна героїня з дуже високими цінностями до життя. На відміну від Долорес яка побивається за Дон Жуаном і вірно кохає його все своє життя. Донна Анна відразу розуміє життєві

цінності і тому шукає собі такого чоловіка який зможе забезпечити їй гідне життя.

Долорес принижує її кажучи:

- « Чому занадто ? Що тобі бракує ? Все маєш: вроду, молодість, кохання, багатство, хутко будеш мати й шану належну командоровій дружині»
- « Не бачу тільки, де тут сни і мрії »сторінка 8.
- « Та їх для тебе мовби вже й не треба ».

Анна швидко дає зрозуміти що Командор ніколи не був коханням всього її життя, але не дивлячись на це вона поважає його як чоловіка.

Ще саму суть прірви між Долорес і Анною вказує те, що Анна з заможної родини і вона аристократка в той же час Долорес дворянського походження але не з такої впливової родини як Анна.

Коли Анна знайомиться з Дон Жуаном між ними пробігає іскра, і водночас вона хоче випробувати його чи прийде він на бал без своєї нареченої і чи обере він Донну Анну.

Дон Жуан погоджується і вже у другій картині він з’являється на балу де співає не дуже пристойну пісню але його обриває Командор який вказує на те, що приспів у цій пісні недоречний.

І вже під час балу стається розмова Дон Жуана з Донною Анною в якій з’ясовується що Дон Жуан не може віддати каблучки яку він носить від Долорес на що Донна Анна каже:

- « Просити вас я не збиралась ні про що. Я хтіла лиш перевірити, чи справді є на світі хоч одна людина вільна, чи то все тільки Дон Жуанський стиль, і ви самі за ту хвалену волю не віддасте й тоненької каблучки »сторінка 31.

На балу Донна Анна розуміє, що Дон Жуан не став повністю її людиною він не підкорився її проханню а отже він все ще залишається вірним Долорес.

Саме тоді вона впевняється в тому що Командор правильний вибір.

Згодом вони з Командором переїжджають у Мадрид після весілля. Разом з весіллям в неї з’являються нові обов’язки як дружини Командора, наприклад шанувати пам’ять всіх свояків свого чоловіка.

Разом з тим Анна розуміє вона замкнена у золотій клітці, вона пробує бунтувати але Командор присікає такі спроби:

- « Про щось ганебне й мови буть не може, але для нас і збочення найменше було б ступнем до прірви. Не забудьте, що командорський плащ мені дістався не просьбами, не грішми, не насильством, але чеснотою. З нас, де Мендозів були здавен всі лицарі без страху, всі дами без догани. Чи ж подоба щоб саме вас юрба могла огудить, коли ви завтра…. ».

Командор випробовує її терпіння і можливість підкорятися його наказам.

Але є ще один нюанс саме у Командорі Анна бачить Дон Жуана і не може ніяк це розвидити.

Водночас Командор розповідає таке від чого волосся дибки в донни Анни, він хоче поставити їх на самісенький трон Іспанії ось для чого були потрібні ці перевірки.

- « Оце слова справдешньої ґрандеси Тепер я пізнаю свою дружину. Простіть, я був на мить непевен вас, і так мені тоді самотно стало, і боротьба здалась мені тяжкою за той щабель, що має нас поставить ще вище ».

- « За який щабель ? Та ж вище є тільки трон !».

- « Так тільки трон. Давно б я сей план вам розказав, якби я бачив, що ви тим жити можете чим я ».

- « А ви сього не бачили ?».

- « Я каюсь. Але тепер я кожний крок мій хочу робити з вами враз. Найвища скеля лише тоді вінець почесний має, коли зів’є гніздо на ній орлиця».

Тим самим кажучи за їх новий статус.

Але потім у її житті знову з’являється Дон Жуан, він передає їй квітки з ґранати, на що служниці відповідають що ґранати – це знак жаги.

Служниці – це духи Долорес які приходять у її дім, коли вона в екстазі лежить на підлозі після сцени з Командором.

Анна велить викинуть квіти які приносять Маріквіти, Маріквіти зачаровують Анну яка вдихає аромат кохання а опісля вкладають її у ліжко де вона засинає і бачить сон з Жуаном.

Вночі коли всі сплять Дон Жуан прокрадається у сни Донни Анни. Коли Анна бачить Дон Жуана у своїй кімнаті вона спочатку не вірить своїм очам а опісля боїться аби цей сон не розтанув так швидко як прийшов.

Анна відстороняється від Дон Жуана і каже що немає права його приймати.

На що Дон Жуан каже:

- « Які слова безсилі. Колись я не такі од вас чував. Ох Анно, Анно де ж ті ваші горді колишні мрії »?.
- « Ті дівочі мрії то просто казка ».

Натякаючи на те, що вона не має права заглиблюватись у минуле у неї є тільки теперішнє життя з Командором.

Але по ходу розмови вона розуміє що картина її ідеальної родини з Командором ламається, вона відчуває розчарування в Командорі саме тому вона кидається в обійми Дон Жуана. Дуже скоро вертається Командор і він застає свою дружину в обіймах Дон Жуана, він кидає йому виклик і вони сходяться у битві на металевій цепі.

Під час цієї битви Командор відволікається на голос Анни, вона скрикує і він втрачає пильність і Дон Жуан ранить його ціпкою.

Так і закінчується життя Командора.

А потім з’являються еринії богині помсти у ролі яких виступають Маріквіти вони ж Долорес. Саме вони відправляють у вічний сон Донну Анну і Дон Жуана а сам Командор після всього приходить до тями у загробному світі і стає повністю вільним від усього що його сковувало.

Якщо саме казати за концепт снів все це є під реальністю в якій духи грають виставу і вже під кінець ночі всі вони знову опиняться у своїх гробах.

Вони пригадують те що було під час життя розігрують виставу але ніяк не можуть покинути це кладовище. Але одному з них тобто Командору це вдається і він нарешті стає вільним і може покинути це кладовище.

Якщо підводити до головного образ Донни Анни є складним і водночас яскравим. В ньому чітко пробудовані риси сильної жінки і водночас невпинна жага влади і певних матеріальних благ.

2.2. Образ Донни Анни та його взаємовідносини з іншими персонажами

Почнемо з початку взаємовідносини Донни Анни і Долорес.

У нашій виставі це спочатку душі померлих Донни Анни і Долорес, які пізніше розігрують сюжет взаємовідносин.

Долорес впізнає в померлій Донну Анну і назріває конфлікт в якім Долорес показує духам « справжнє » обличчя Донни Анни.

Під час першої картини ми дізнаємось що у Долорес є секрет вона заручена з чоловіком на ім'я Дон Жуан. Потім під час розмови виявляється що Долорес трохи заздріть Донні Анні через те що вона все має.

- « Все маешь вроду, молодість, кохання хутко будеш мати і шану належну Командоровій дружині ».

В той час Анна відповідає:

- « Не бачу де тут сни і мрії ».
- « Та їх для тебе мовби вже не треба ».

Тим самим наголошуючи на тому що у Анни все є і їй гріх на щось жалітися. У героїнь напружені відносини а коли з'являється Дон Жуан все міняється у гіршу сторону. Тому Анна і постає в очах Долорес своєрідним ворогом. У 4 картині саме Долорес приводить до Донни Анни Дон Жуана і в кінці за її планом усі помирають.

Якщо казати саме про Долорес вона неоднозначний персонаж який є і святою і відьмою. Оскільки в нашій інтерпретації саме вона вбивала усіх коханок Дон Жуана.

Дон Жуан і його взаємовідносини з Анною.

У 1 сцені 1 дії дух Дон Жуана з'являється на кладовище де розігрується вистава духами. В першій редакції через череп Дон Жуана постає гра між духами і витікає конфлікт. У пізньому варіанті Долорес через ситуацію з Донною Анною народжує першу сцену де вона впізнає ту яка її образила і хоче змусити Донну Анну розкрити правду про її життя.

В той же час на кладовище є головний дух який керує всім що відбувається і іншими духами також. Саме йому вигідно стравити двох дівчат аби вони розіграли сцену і таким чином інші духи змогли вийти з цього простору і звільнитися. У нашому задумі дух який грає Дон Жуана з'являється в гробниці, потім з'являються також і інші духи які грають у гру впізнай Дон Жуана і саме завдяки пісні Долорес серцем відчуває де справжній Дон Жуан і знаходить його. Дон Жуан же впізнає свою наречену. Сам же Дон Жуан ховається від переслідування з боку влади в гробниці. Під час розмови з панянками він спілкується з Долорес і начебто фліртує з нею, але водночас його цікавить її подруга Донна Анна. Сама же Анна відразу бачить що він не щирий хоча він їй і вона хоче випробувати його чи прийде він на бал без своєї нареченої на що Дон Жуан відповідає

- « А я жалоби не ношу ніколи і з радістю запросини приймаю ».

У наступній картині Дон Жуан з'являється на балу в Донни Анни і Командора і починає себе досить розкуто там вести, співаючи непристойні пісні, через що Командор б'є на сполох і питає як він смів з'явитися у цьому домі.

В той же час між Дон Жуаном і Анною спалахує відчуття спорідненості вони скидають маски і постають один перед одним тими ким вони є насправді, Дон Жуан питає чому вона виходить за Командора і що тримає її поруч із ним.

- « Та що ж вас не пускає ? Сії перли ? Чи та обручка може ? ».
- « Се ? Найменше. Ось покладіть сюди і ваш перстеник ».

Натякаючи на каблучку Дон Жуана, вона готова з ним втекти зараз і навіть покинути своє весілля, але Дон Жуан відмовляється і вона розуміє що в нього є свій принцип в той час як вона в його очах виглядає просто як повія яка збирається втекти зі свого весілля. Після цього приниження в очах Дон Жуана вона зве Командора і просить вигнати цього негідника. Командор вороже налаштований до Дон Жуана і між ними зав'язується бійка в ході якої Дон Жуана ранять і Сганарело уводить його з балу. Вслід цьому пройдисвіту Анна співає пісню яка тільки підкреслює що він шарлатан і пройдисвіт.

У 4 картині Анна і Дон Жуан знову « сходяться ».

Оскільки Дон Жуан не може вже забути Анну та Анна і сама відчуває що не в силах витримувати таке життя з Командором, хоча в нашій інтерпретації саме тут вона розуміє що Командор як ніхто найбільше їй підходить. Що він планує зробити її своєю королевою. Хіба розумна жінка може від цього відмовлятися. Але водночас вона розуміє як би вона не кохала Командора але Дон Жуан також посів певне місце у її серці.

Командор:

Під час першого знайомства з Командором Донна Анна бачила непохитного чоловіка гору яка ніколи не зраджує своїм принципам. Але пізніше коли глядач трохи познайомиться з Командором він зрозуміє що в нього як і в їжака є своя м'яка сторона.

Окрім цього дуже важливий момент Командора грає головний наглядач Кладовища, тому саме він найбільше зацікавлений аби духи зіграли цю п'єсу і пішли на перероджения або взагалі вийшли з цього під світу в якому вони існують.

Самі відносини з Донною Анною протягом п'єси вибудовувались в Командора таким чином:

У 1 картині він з'являється на кладовище і відразу питає чому дівчата без охорони на що Анна відповідає що охорона у церкві а дівчата самі на кладовищі, впродовж діалогу Анна старається жартувати і вести себе невимушено.

- « Ну я ж тобі казала він гора ».
- « Знов жарт якийсь ? Веселі ви сьогодні ».
- « Чому ж мені веселою не бути коли я можу так на вас впевнятись як на Камінну гору адже правда ? ».
- « Так Донна Анна я вам доведу що ви не пожалкуєте».

Тим самим кажучи що Донна Анна може впевнятись на нього і довірити йому навіть своє життя.

Упродовж другої картини подружжя трохи сварилося через Дон Жуана вірніше Командор був незадоволений появою гостя на балу і його нахабною поведінкою. Але Донна Анна веде себе таким чином що навіть суворий

Командор нічого не може їй протиставити або зробити. Вона в’є з нього мотузки, виліпляє фігуру – це можна назвати як завгодно але головне залишається незмінним він розуміє що вона та « божевільна » жінка яка з’являється в його житті і яка:

– « Полине як біла хвиля у хибкий танок а ви спокійно станете мов камінь, бо знає камінь що танок свавільний скінчить навіки хвиля коло нього ».

Тобто остаточно кажучи що вона стала Командоршою тою яка буде берегти честь і силу Мендозів і тою яка залишеться з Командором.

Командор вперше бачить жінку такої незвичної сили і тому його прошибає з ніг до голови і саме після відходу Донни Анни він читає свій монолог.

В якому розповідає все що йому боліло і питає в драматургині чому вона не дала йому такого шикарного монологу. Опісля духам стає шкода Командора і вони один за одним виходять, після Драматургині і накривають його плащем як би захищаючи його від цього світу.

У 4 картині подружжя також конфліктує але скоро з’ясовується як я вже раніше писала що Командор робить це тільки тому що, хоче перевірити чи готова Анна терпіти ці звичаї заради того щоб стати королевою.

І саме тут вона виявляє як вона має себе вести аби стати королевою. Але знов таки несподівано в її життя повертається знову Дон Жуан який після сцени з Долорес каже такі слова:

- « Ну не плещи то тінь моя пішла зовсім не доля, доля жде в Мадриді сідлай лиш коней, швидше, Миттю !».

Натякаючи на Донну Анну яку він вже записав у стан своїх коханок. І саме з тим Долорес не зникає так просто вона стає Маріквітою яка і приводить Дон Жуана до його коханки. В нашому випадку це дві дівчини які грають Долоресей вони і є Маріквітами.

Все це давно було задумано Долорес як помсту Дон Жуану за їх скалічене життя. Саме у оселі Командора в Мадриді розгортається нова драма у сни Донни Анни прокрадається настирливий Дон Жуан він пропонує Анні втекти з ним, вона піддається його чарам і саме в цей час приходить Командор який застає

свою дружину в обіймах Дон Жуана, знову відбувається бійка але на цей раз програє Командор і він платить за це своїм життям.

Опісля дух який грає Командора стає вільним те до чого він йшов нарешті здійснилося. На відміну від того що спіткало Анну і Дон Жуана труп ліг меж ними невимовним каменем через що власне сумління було забруднено і по суті в фіналі Донну Анну і Дон Жуана вбиває не Долорес як вона хотіла а те саме сумління і ті самі події з загибеллю Командора які підвели їх до цього стану.

2.3. Грим у ролі духа який грає Донну Анну

Як я вже писала раніше Донну Анну грає дух який знає що буде в кінці саме тому грим у ролі Дони Анни майже відсутній в той час як в духа він є. Оскільки таку інтерпретацію п’єси Лесі Українки не робив ніхто то в нас це буде дещо новітнє.

Для ролі Духа я думаю буде йти білий тон обличчя або бліднуватий який позначає його приналежність до світу померлих.

Можливо окрім білого тону також будуть йти якісь кольорові гами

Фіолетовий – це колір в Іспанії який символізує літургійний колір католицької церкви, який використовується під час Великого посту та Страсного тижня символізуючи покаяння та смерть.

Чорний – це традиційний колір жалоби, смерті та скорботи в Іспанії.

Жовтий або Помаранчевий – хоча це яскраві кольори, вони часто асоціюються з днем мертвих як символі сонця та чорнобривців, що вказують шлях духам померлих додому.

Червоний – представляє кров, а також життя та жертву, іноді використовується для позначення смерті в поєднанні з релігійними або містичними контекстами.

2.4. І-гральний театр і положення актора в ньому

І-гральний театр – це театральний напрямок де акцент зміщений з психологічного реалізму на гру тут і зараз. Основні особливості – взаємодія актора з роллю як з партнером (ризик, імпровізація). Відсутність бар'єру між сценою і глядацьким залом а також залучення публіки в дію.

Відмінності грального театру від інших напрямків.

1. Відмінність від психологічного театру.

Гральний театр на відміну від психологічного знає що буде в кінці п'єси. Він іде від поняття що ми знаємо що буде в кінці і дивимось що призвело до цього.

У гральному театрі актор знаходиться на сцені у 3 станах.

1. Актор який проживає роль – в моєму випадку це Донна Анна роль яку я проживаю на сцені.

2. Актор глядач – він зі сторони наглядає що відбувається на сцені.

В моєму випадку це дух який знає наперед що відбувається і він як глядач наглядає за цим.

3. Актор – актор це той який розповідає про свою роль, в моєму випадку це я як акторка яка розповідає про свою роль на сцені.

Гральний театр – це театр у якому головним є принцип гри.

Актор не повністю « перетворюється » на персонажа, а грає роль, демонструє її, часто звертається до умовності.

Синтетичний театр – це театр, у якому поєднуються різні види мистецтва.

Синтез драми, музики, хореографії, сценографії, світла.

Важлива режисерська композиція, вистава створюється як єдиний художній організм, актор часто працює і як драматичний актор, і як пластичний виконавець.

У гральному театрі актор грає роль і демонструє сам процес гри.

Актор не повністю « зливається » з персонажем, підкреслюється умовність театру, можливе звернення до глядача, використовується маска, гротеск,

стилізація, імпровізація, актор може легко переходити між різними станами або ролями.

У психологічному театрі Станіславського актор повинен проживати роль, створюючи правдиве внутрішнє життя персонажа.

Актор ототожнює себе з персонажем, головне – психологічна правда і переживання, використовується система:

Надзавдання, наскрізна дія, внутрішня мотивація.

Контакт із глядачем прямий зазвичай відсутній.

Хто в Україні вивчає принципи ігрового театру**.**

1. Олег Вергеліс – український театрознавець і критик, досліджує сучасні театральні процеси, зокрема нові ігрові та перформативні форми.

2. Ганна Веселовська – доктор мистецтвознавства, досліджує сучасний український театр, нові режисерські практики, постдраматичні та ігрові форми.

3. Наталія Корнієнко- відома дослідниця авангардного театру (Курбас, модерні режисерські системи), торкається ігрової природи театру та театральної умовності.

Режисери та театральні практики.

1. Влад Троїцький (театр ДАХ) – активно використовує ігрову, карнавальну, перформативну природу театру.

2. Андрій Жолдак – експериментує з театральною формою, умовністю та акторською грою.

3. Ростислав Держипільський (Івано -Франківський драмтеатр) – у багатьох постановках використовує метафоричний та ігровий спосіб сценічного існування.

Різниця між брехтівським епічним театром і і-гральним театром.

У Брехтівському театрі актор показує роль і дистанціюється від неї тобто він показує персонажа в той час як в і- гральному театрі я граю з персонажем я є

1. Актор який проживає роль.

2. Актор глядач який наглядає з сторони що відбувається на сцені.

3. І актор - актор це той який розповідає про свою роль.

Приклад:

У Брехтівському театрі я показую персонажа, тобто я показую Донну Анну, мої сховані думки –

Хочу знайти свою споріднену душу, ту з якою я буду собою і якщо не вдасться шлюб з Командором втекти з тим хто мені сподобається.

Внутрішній монолог –

Я тут я все ще слухаю цей голос в голові який велить мені залишитись із ним, але я знаю він мені не підходить він не зможе здобути владу не зможе стати Командором, тоді чому, чому мене так тягни до нього. Чому я відчуваю таку спорідненість душі але вочевидь знаю нам не судилося бути разом як би я цього не хотіла.

В і-гральному театрі**:**

1. Актор який проживає роль в моєму випадку – це Донна Анна роль якої я проживаю.

Сховані думки – Хочу знайти свою споріднену душу, ту з якою я буду собою і якщо не вдасться шлюб з Командором втекти з тим хто мені сподобається.

Внутрішній монолог – Я тут я все ще слухаю цей голос в голові який велить мені залишитесь із ним, але я знаю він мені не підходить він не зможе здобути владу, не зможе стати Командором тоді чому, чому мене так тягне до нього. Чому я відчуваю таку спорідненість душі але вочевидь знаю нам не судилося бути разом як би я цього не хотіла.

2. Актор глядач той який наглядає зі сторони що відбувається на сцені.

В моєму випадку – це дух він знає що буде відбуватися у виставі і він зі сторони як би наглядає що буде відбуватися на сцені.

Сховані думки духа – Стільки років на цьому кладовищі а так нічого і не змінилося, все так само прокидаюся в північ а потім розігрую цю виставу. Як мене це дістало, як я хочу піти в забуття.

Внутрішній монолог – Хто я ? Скажіть як мене звати, йдуть сторіччя а я не пам’ятаю свого ім’я як би можна було якось вирватися звідси, знову відчути запах квітів, вдихнути повітря знову бути живим ……

І найсумніше аби піти звідси треба дограти виставу до кінця.

3. Актор як актор. Це я яка як акторка розповідаю про свою роль на сцені.

Сховані думки – В цій сцені я як Донна Анна настільки сильно кричала на Дон Жуана що ледве не померла від серцевого нападу. Хоча він не заслуговує цих криків треба було просто його вигнати та й все.

Внутрішній монолог – Як би я могла я б змінила ставлення своєї героїні до цієї ситуації я би просто вигнала Дон Жуана і більше не дозволила б йому з’являтися у своєму маєтку.

Тобто як ми бачимо різниця між театрами таки є. Вона заключається в тому що в Брехтівському театрі актор показує роль і дистанціюється від неї аби глядач також подумав про те, що відбувається на сцені. В той час як в і-гральному театрі глядач не тільки дивиться що відбувається на сцені і роздумує над цим. В нього також є можливість погрузитися у сам процес створення вистави він переживає такі ж стани що і актор і завдяки цьому тріо актор- глядач, актор -актор і актор творець гри виникає неповторна гра в яку ми підключаємо глядачів. Вони можуть разом з нами занурюватись у гру і в той же час наглядати за нами як би збоку коли ми підключаємо їх до своєї енергії і виводимо у новий стан. Коли ми не тільки граємо ролі, а ще занурюємо туди глядачів, коли вони разом з нами відчувають ці три стана положення на сцені. Коли ми актори, коли ми наглядачі і коли ми автори цієї історії.

Коли ми наперед знаємо що відбудеться і граємо відштовхуючись від цього.

РОЗДІЛ 3

СЦЕНІЧНЕ ВТІЛЕННЯ ОБРАЗУ ДОННИ АННИ

3.1. Використання виразних засобів для становлення сценічного образу (голосова й пластична характеристики, темпоритм ролі, мізансценування)

Становлення образу в сценічному просторі починається із пошуку необхідних засобів виразності, особлива пластика, голос, темпоритм ролі трактується відповідно до характерності героїні.

В моєму випадку Донна Анна молода жінка років 25 – 30 для її голосу характерні високі ноти і загалом в неї голос молодої жінки. Хода – врівноважена але водночас не полишена тієї жіночності якою відрізняється Донна Анна від інших. Донна Анна завжди тримає рівну поставу що виправдано не лише манерами і її положенням у суспільстві а й впевненістю й цілеспрямованістю особистими рисами Донни Анни.

Рухи героїні відрізняються плавністю але водночас впевненістю.

Темпоритм ролі залежить від запропонованих обставин, тому в деяких обставинах він буде відрізнятися у сцені між Командором і Донною Анною у 4 картині в самому початку рухи Донни Анни різкі оскільки вона бунтує проти Командора. У 1 сцені між Долорес, Донною Анною і Дон Жуаном рухи Анни спокійні, але рівно до того моменту доки подруга не починає виводити її із себе і не заставляє її розкрити правду про себе. Якщо казати про духа який грає Донну Анну, то її рухи є різкими і водночас нестримними.

Мізансценування – ще один важливий елемент, зовнішньої виразності актора, який допомагає краще зрозуміти героя.

Героїня схильна часто змінювати мізансценування але тільки для того аби підкреслити її стан у певних ситуаціях.

Наприклад:

На балу коли з’являється розмова з Дон Жуаном героїня хоче піти за всіма але водночас спиняється бо Дон Жуан наче зачаровує її.

Так само у сцені з Командором героїня часто змінює мізансценування оскільки страждає через його надмірну увагу і ті допити які він їй влаштовує.

В той же час дух який грає Донну Анну є врівноваженим але тільки до того моменту поки не починає усвідомлювати що – це сотий раз його прокидання на кладовищі, і коли він вже розуміє це, починає вести себе зовсім по іншому.

3.2. Зовнішня складова образу героїні

Зовнішня робота над роллю також є важливою складовою сценічного образа, саме за допомогою гриму, костюму і зачіски гладяч вперше знайомиться із героїнею. І складає певний портрет образу який притаманний герою. Важливим фактором у створенні образу є наявність певних рис характеру. Так Донна Анна відзначається своєю врівноваженістю, але водночас не стримує себе коли щось по справжньому її чіпляє. Так само було у сцені між Долорес і Анною, і так само було у сцені між Командором і Анною. З одягу Донни Анни у 1 картині було зрозуміло що – це дуже витончена молода особа в який є гарний смак.

У 1 картині на героїні надягнута сукня пісочного відтінку з дуже довгим падолом.

У 2 картині молода наречена одягнута у гарну вінчальну білу сукню і має каблучку на пальці.

У 4 картині героїня вже показує зубки і має дуже сексуальну бархатну сукню і гарне перлове намисто.

Якщо казати про духа то невід’ємним атрибутом духа є пальто, воно розшите яскравими квітками що якби вирізняє духів цього кладовища від інших. Духи інших кладовищ не мають таких квіток оскільки ці квітки укупі з Місяцем і пробуджують наших духів.

Окрім того особливу увагу було приділено макіяжу – перші дві дії макіяж легкий для Донни Анни у 3 для духа підведені очі.

Зачіска – у Донни Анни в першій картині це коса яка символізує незаміжню жінку, а в другій і 4 розпущене волосся і хвіст.

Підбір реквізиту та робота з ним – із реквізиту в нас були каблучки для Донни Анни і Долорес, потім інструменти на яких грають духи кладовища в першій картині череп мерця, шпаги і квітки.

В мене з реквізиту була тільки кастаньєта і каблучка для весілля з Командором.

Ще одним важливим компонентом вистави був музичний супровід, який довершує постановку і розставляє необхідні акценти. В першому своєму виході в Донни Анни не має пісні. Але потім у другій картині у духів з'являється пісня яку вони співають з Дон Жуаном. У другій картині Анна співає Per te і пісню іспанських конкістадорів у духів же багато пісень вони співають і в першій картині і в другій і навіть в 4 картині вони танцюють під Blue Canary. Оскільки в нас карнавальна епічна поема то в нас дуже багато пісень і музичного супроводу.

Підсумовуючи вище сказане необхідно зазначити, що зовнішні елементи такі як: костюм, грим, зачіска і навіть музичний супровід істотно впливають на сприйняття героїні і самих духів. Музичні акценти додані у виставу сприяють підсиленню драматургії і образа в цілому. Дозволяють краще зрозуміти внутрішній стан персонажів і їх емоційні прояви.

ВИСНОВКИ

Дослідивши біографію авторки і п’єсу «Каміний господар» я прийшла до думки що це дуже глибока і символічна драматургія .

У дослідженні образу Донни Анни були розкриті індивідуальні риси характеру героїні та особливі переконання і прагнення героїні. Найбільші цінності Донни Анни серед яких прагнення щасливого життя, та водночас прагнення соціального становища. А також найвищі прагнення духа Донни Анни яка відчуває що має закінчити цю історію і вийти з цього кладовища. У роботі було досягнено мету створити і практично втілити образ Донни Анни зі збереженням органіки актриси. Цю мету було виконано завдяки акторській майстерності і за допомогою допоміжних засобів а саме гриму, костюму і реквізиту.

Проведено детальний аналіз біографії та творчості Лесі Українки, її виявлено як сильну і незалежну жінку 19-20 сторіччя. Також виявлено і розібрано характери кожного персонажа п’єси « Камінний господар » що сприяло кращому розумінні самої драматургії.

Встановлено що п’єсу було написано у 1912 році на курорті в Кутаїсі (Грузія). Леся вже тоді мала слабке здоров’я але працювала над твором із неймовірною пристрастю.

Проведено аналіз ролі Донни Анни був створений її психологічний портрет. Виявлено що Анна – сильна особистість але водночас має певні негативні риси такі як:

1. Бажання влади.

2. Закоханість у Дон Жуана яка і призвела до трагічного фіналу.

Проаналізовані риси характеру Донни Анни дають змогу розуміти який персонаж є перед нами. Сильний і водночас слабкий через кохання, яке і призвело до цього кінця.

Отже дипломна робота вирішує багато завдань. Зокрема допомагає практично втілити образ Донни Анни у нашій постановці «Сни Донни Анни»

режисер Гориславець Володимир Микитович за мотивами п’єси «Камінний господар». Детальний теоретичний аналіз дав розуміння глибини характеру головної героїні. Анна – сильна, владна жінка водночас яка є слабкою поруч з Дон Жуаном через почуття до нього. Втілення образу Донни Анни вимагає не лише майстерності актора а й глибокого розуміння героїні. Таким чином робота над роллю розширила знання про особливості теоретичного аналізу ролі та практичного його втілення. І досвід роботи над роллю заклав фундаментальні знання важливі для професії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко, Т. (2022). Вистава «Камінний господар» Івана Уривського в інтертекстуальних паралелях вітчизняного театру. Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство, 47, С. 117-124.

2. Златогорська Л. Форми трагізму в драмі Лесі Українки «Камінний господар». Волинь філологічна: текст і контекст. 2012. Вип. 13. С. 122–134.

3.Терещенко Л. В. Донжуанство в драмі Лесі Українки «Камінний господар» на тлі світової традиції // Вивчаємо українську мову та літературу. — 2019. — № 31-33. — С. 43-49.

4. Українка Леся. Камінний господар. Твори : у 12 т. Київ : Наукова думка, 1977. Т. 6 : Драматичні твори. С. 115–248.

5. Жулинський М. Леся Українка: духовне покликання митця // Літературна Україна. — 2021. — № 4, 27 лют.. — С. 1, 18-19.

6. Брюховецька Л. Діалектика свободи. Екранізація драми «Камінний господар» Лесі Українки // Літературна Україна. — 2021. — № 4, 27 лют.. — С. 23.

7. Українка Леся Кращі твори / Леся Українка. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2012. – С. 191-312.

8. Леся Українка. Біографія коротко.
URL: https://dovidka.biz.ua/lesya-ukrayinka-biografiya-korotko

9. Леся Українка: Біографія.
URL: https://www.ukrlib.com.ua/bio/printit.php?tid=1752

Додатки

Додаток 1

Афіша дипломної вистави за п’єсою Лесі Українки « Камінний господар»

Додаток 2

Зразок афіши театру Марії Заньковецької « Камінний господар».

Додаток 3

Кадр з репетиції «Камінного господаря « Лесі Українки у театрі Марії Заньковецької

Додаток 4

Кадр з вистави «Камінний господар» Лесі Українки театр ім. Марії Заньковецької режисер Сергій Маслобойщиков

Додаток 5

Кадр з постановки «Камінного господаря» Лесі Українки Київський академічний театр на Печерську режисерка і виконавиця головної ролі Ольга Ларіна

Додаток 6

Кадр з вистави «Камінний господар» Лесі Українки який показали у кіно через карантин у 2021 році .Режисер Іван Уривський

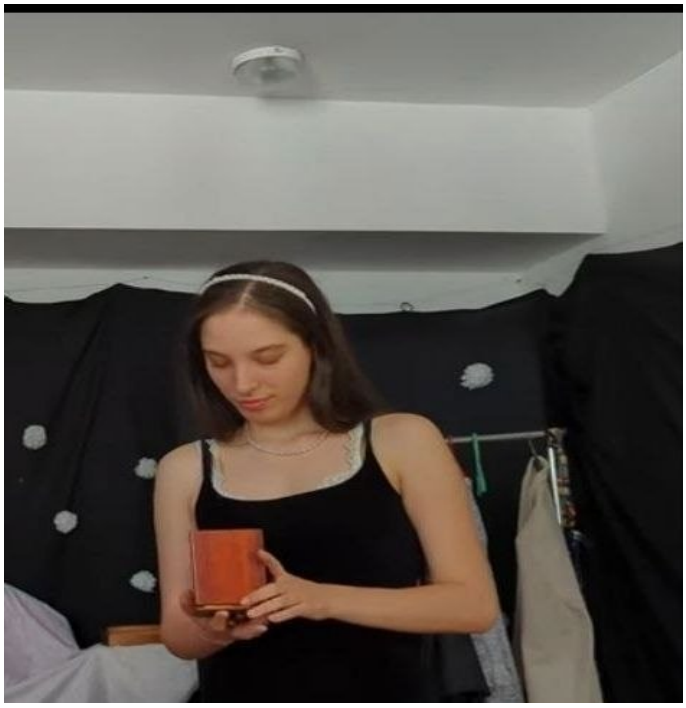
Додаток 7

Костюм Донни Анни

Перша картина

Костюм Донни Анни у 4 картині

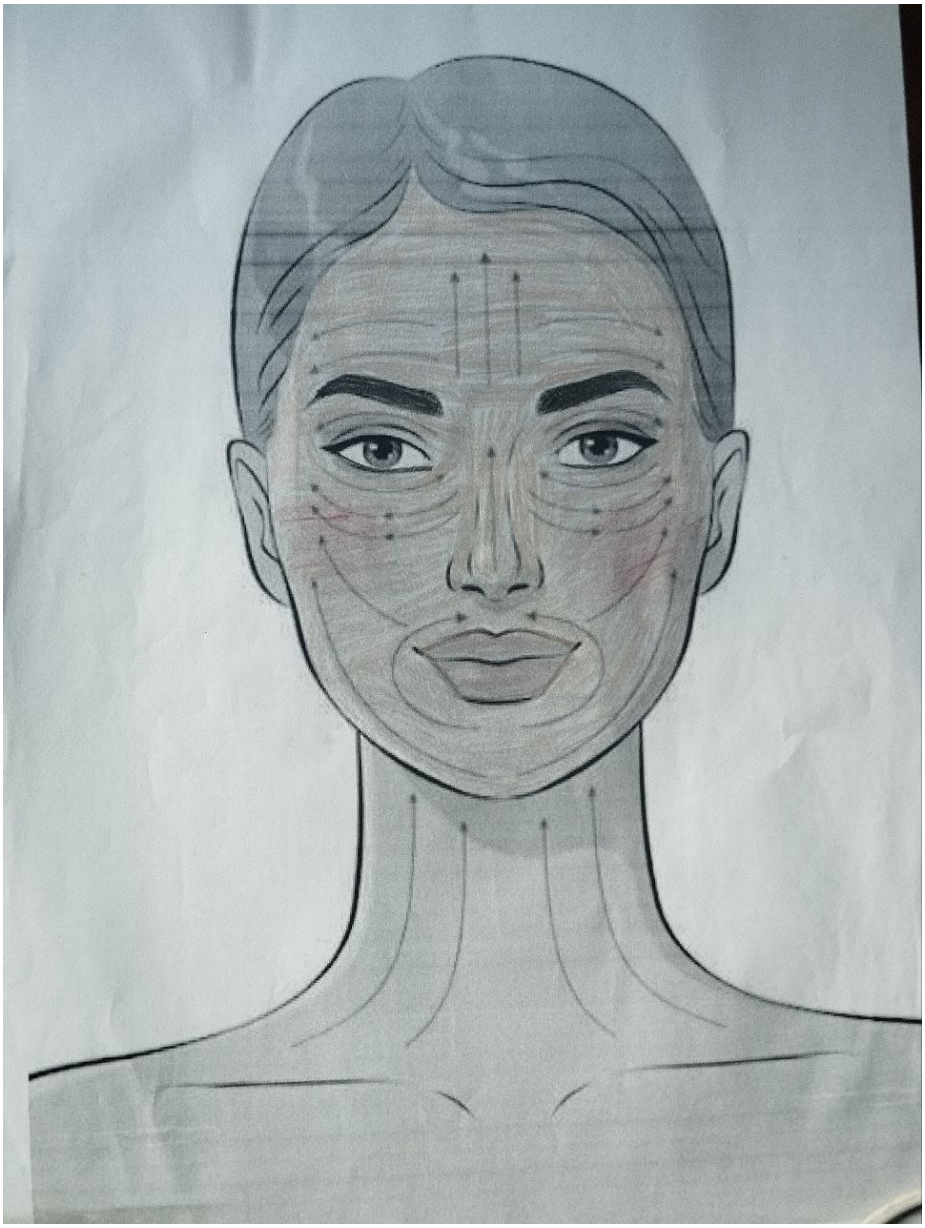
Додаток 8

Костюм Духа Донни Анни у 3 картині

Додаток 9

Ескіз гриму

Додаток 10

Приклад макіяжу на перші дві дії

Зверху на першу картину знизу на 2

Додаток 11

Облаштунки місця зйомки

